



**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2471/13-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Speciální základní škola Rožmitál pod Třemšínem
Sídlo	Rožmitál pod Třemšínem, Komenského 622
E-mail právnické osoby	spc.skola@rozmitalptr.cz
IČO	71008390
Identifikátor	600 054 942
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Pavlem Bártlem, ředitelem školy
Zřizovatel	Město Rožmitál pod Třemšínem se sídlem Náměstí 8, 262 42 Rožmitál pod Třemšínem
Místo inspekční činnosti	Rožmitál pod Třemšínem, Komenského 622
Termín inspekční činnosti	5. až 7. listopad 2013

Inspekční činnost byla ve Speciální základní škole Rožmitál pod Třemšínem (dále škola) zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti škol zapsaných do školského rejstříku podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Hodnoceným obdobím byly školní roky 2011/2012 až 2013/2014 k datu inspekce.



Charakteristika

Škola poskytuje vzdělávání v oborech vzdělávání základní škola a základní škola speciální. Zaměřuje se na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), zejména žáků s mentálním postižením, autismem a vývojovými poruchami.

Vzdělávání se uskutečňuje podle tří školních vzdělávacích programů (dále ŠVP). Většina žáků se vzdělává podle ŠVP pro základní vzdělávání pro žáky s lehkým mentálním postižením (dále ŠVP ZV - LMP). Žáci se středně těžkým mentálním postižením se vzdělávají podle ŠVP pro obor vzdělávání základní škola speciální ŠVP (dále ŠVP ZŠsp) a žáci s jiným zdravotním postižením než mentálním podle ŠVP pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV).

Škola poskytuje školské služby školní družiny.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitel školy splňuje předpoklady podle zákona o pedagogických pracovnících. V řízení školy jsou patrné demokratické prvky; z rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že ve škole je pozitivní sociálně emocionální atmosféra. Rozdělení kompetencí mezi ředitele a jeho zástupkyni je účelné; pedagogická rada je funkčním poradním orgánem. Koncepce a další plány školy vycházejí z každoročně realizovaného vlastního hodnocení. Výsledky kontrol vedení školy projednává v pedagogické radě a se zaměstnanci; při zjištění nedostatků jsou přijímána opatření ke zlepšení. Metodické vedení pedagogů je založeno zejména na každodenním neformálním sdílení zkušeností. Tento způsob zajišťuje dobrou informovanost všech pedagogů o potřebách jednotlivých žáků a vyhovuje podmínkám školy.

Vzdělávací a školské služby jsou poskytovány v souladu se zápisem do rejstříku škol. Školou předávané údaje pro účely přijetí prostředků ze státního rozpočtu byly v souladu se skutečností. O zařazování žáků do speciálního vzdělávání, jejich převádění do vzdělávacího programu pro žáky se zdravotním postižením a povolování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP) ředitel školy rozhodoval správně. Škola vytváří potřebné podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, má pro tuto oblast stanovena pravidla. Úrazovost byla minimální, počet úrazů ve hodnoceném období klesal. Spolupráce školy se strategickými partnery je účelná, přispívá k naplňování vzdělávacích programů.

ŠVP školy i školní družiny byly v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy (dále RVP), resp. školským zákonem. ŠVP ZV byl správně aktualizován dle Upraveného RVP pro základní vzdělávání platného od 1. září 2013. Vzhledem k tomu, že škola vzdělává žáky se SVP, v inovovaném ŠVP ZV využila disponibilní časovou dotaci pro posílení časové dotace prvního cizího (anglického) jazyka. V ŠVP ZV i ŠVP ZV-LMP je z disponibilní časové dotace vhodně podle potřeb žáků navýšen zejména počet hodin *Českého jazyka*, *Matematiky* a *Pracovních činností*. Výuka ve škole je v souladu se školními vzdělávacími programy doplněna o další aktivity (např. exkurze, výlety, cvičení v přírodě), zařazováno je také projektové vyučování.

Učební plány ŠVP ZV a ŠVP ZV-LMP nebyly v hodnoceném období dodržovány. Učební plán ŠVP ZV nebyl dodržen ve školním roce 2012/2013 v 8. ročníku a ve školních rocích 2012/2013 a 2013/2014 ve 4. ročníku. Ve školním roce 2013/2014 nebyl dodržen učební plán ŠVP ZV-LMP v 1. a 4. ročníku. Počet hodin v dopoledním vyučování v 5. ročníku byl ve školním roce 2013/2014 o jednu hodinu vyšší, než stanoví právní předpis. Ředitel školy plnil v hodnoceném období nižší rozsah přímé vyučovací činnosti týdně, než stanoví



nařízení vlády (místo 10 hodin pouze osm hodin ve školním roce 2011/2012 a sedm hodin v školních rocích 2012/2013 a 2013/2014). Školní řád neobsahoval pravidla pro udělování pochval a ukládání napomenutí a důtek. Uvedený nedostatek ředitel školy odstranil v průběhu inspekce. Změny školního řádu také během inspekční činnosti předložil školské radě ke schválení a prokazatelným způsobem s nimi seznámil zaměstnance i žáky. Výše uvedené nedostatky v řídicí činnosti (porušování právních předpisů) jsou důsledkem nižší účinnosti vnitřní kontroly.

Pedagogický sbor je stabilní se zájmem o další odborný růst. Naprostá většina hodin vyučovaných podle ŠVP ZV-LMP, ŠVP ZV na prvním stupni a ŠVP ZŠsp byla odučena učiteli s odbornou kvalifikací. Naopak naprostá většina hodin vyučovaných podle ŠVP ZV na druhém stupni byla odučena učiteli bez odborné kvalifikace. Tento nedostatkem neměl negativní dopad na kvalitu výuky. V souladu s potřebami žáků škola zaměstnává tři asistenty pedagoga a „pomocnou vychovatelku“. Další vzdělávání pedagogů (dále DVPP) se vhodně zaměřuje především na moderní metody výuky, výuku s využitím ICT a problematiku školního poradenství.

Prostory školy a její vybavení (učební pomůcky a texty, nábytek) velmi dobře vyhovují. Kromě podnětných kmenových učeben má škola k dispozici také učebnu výpočetní techniky, cvičnou kuchyni a dílnu. V některých kmenových učebnách jsou zřízena pracovní místa pro individuální práci se žákem; nově byla pro individuální práci vyčleněna a vybavena samostatná učebna. Využívá se v případě potřeby zejména pro práci se žáky s poruchami autistického spektra. Velmi dobré podmínky má škola pro výuku tělesné výchovy a pěstitelských prací a aktivní i pasivní relaxaci žáků. Na významně kvalitní úrovni je také vybavení ICT. Umístění multimediálních systémů nejen do učebny výpočetní techniky umožňuje jejich využívání ve většině předmětů. V praxi vyučující tuto možnost účelně uplatňují.

Činnost školy je financována především z příspěvku poskytnutého ze státního rozpočtu v rámci normativního financování. Škole se dařilo získávat také účelové finanční prostředky z rozvojových programů vyhlášených MŠMT (např. na financování platu asistenta pedagoga a platů pedagogických i nepedagogických pracovníků, školního vybavení pro žáka 1. ročníku). Finanční prostředky na plat „pomocné vychovatelky“ získala na základě spolupráce s úřadem práce. Finanční prostředky získané v rámci projektu *EU peníze do škol* využívá ke zkvalitnění a zefektivnění výuky (tvorba digitálních učebních materiálů, nákup ICT a DVPP). Běžný provoz školy, částečně i mzdové náklady a náklady na učební pomůcky byly hrazeny z příspěvku zřizovatele. Kromě výše uvedených dotací škola disponuje i vlastními zdroji.

Podmínky školy pro poskytování vzdělávání a plnění ŠVP mají požadovanou úroveň. Disponibilní finanční zdroje postačovaly k zabezpečení plynulého chodu školy a k naplňování hlavního účelu její činnosti. K tomuto stavu významně přispěl vstřícný přístup zřizovatele. V oblasti řízení se vyskytují dílčí rizika odstranitelná ve stanové lhůtě.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Z důvodu nesourodé skladby žáků ve třídách (různé druhy SVP, různé ročníky, vzdělávání podle různých ŠVP) jsou pro výuku některých předmětů vytvářeny skupiny. Průběh vzdělávání byl hodnocen zejména pozorováním ve výuce a rozhovory s pedagogy.

Vyučujícím se dařilo žáky motivovat. V úvodu hodin žáky seznamovali s cíli a probíraným učivem, nové učivo jim srozumitelně strukturovali a prezentovali. Výuku vedli věcně a odborně správně. Často a účelně bylo v hodnocených hodinách využíváno mezipředmětových souvislostí. Vyučující zařazovali frontální formu výuky a samostatnou



práci žáků, při které žáci většinou prokazovali schopnost plnit zadané úkoly bez pomoci vyučujícího. Chyběly ale postupy podporující kooperativní činnosti. Individualizace výuky byla výrazně uplatňována při práci se žáky, kteří se vzdělávají podle individuálních vzdělávacích plánů, individualizace vzdělávacích postupů ve vztahu k ostatním žákům byla méně patrná. Účinná individuální podpora byla naopak žákům poskytnuta ve všech hodinách. Efektivita plnění stanovených cílů byla v cca třetině sledovaných hodin nižší. Uvedený nedostatek zapříčinilo velké množství organizačních pokynů sdělovaných učiteli v souvislosti s nesourodým složením skupin a někdy méně účinná spolupráce pedagoga a jeho asistenta. V těchto hodinách nebyly rozlišovány vzdělávací cíle a učivo ve vztahu k žákům zařazených v různých ročnících a vzdělávaných podle různých vzdělávacích programů. V důsledku toho nebyly nároky kladené na žáky přiměřené jejich možnostem (Vždy se jednalo o části hodiny, ve kterých probíhala frontální výuka společná pro různé ročníky zařazené ve skupině.). Většinou se dobře dařilo navazovat na zkušenosti žáků a propojovat teorii s praxí. Účelně byly využívány ICT a učební texty, využívání pomůcek bylo méně časté.

Vyučující žákům poskytovali zpětnou vazbu a jejich výkony hodnotili zejména pochvalou. Zcela ale chybělo vedení žáků k sebehodnocení. Atmosféra v hodinách byla přívětivá a vztahy mezi vyučujícími a žáky partnerské, založené na přirozené autoritě pedagogů. Ve sledovaných hodinách se velmi dobře dařilo vhodnými pedagogickými postupy usměrňovat nežádoucí projevy žáků související s diagnostikovanou poruchou chování.

Při inspekčních hospitacích byla u žáků pozorovaná nižší úroveň komunikativních dovedností. Vyučující je cíleně nerozvíjeli, většinou se spokojili s jednoslovnými odpověďmi žáků. Aktivity na podporu čtenářských dovedností byly ve sledovaných hodinách zaměřeny především na zlepšování techniky čtení a na čtení s porozuměním. K rozvíjení čtenářské gramotnosti účinně přispívalo uplatňování mezipředmětových vztahů. Přesto žáci projevují jen minimální zájem o četbu. Škola se ho proto snaží zvýšit při besedách organizovaných městskou knihovnou, pořádáním vlastní recitační soutěže a návštěvami kulturních představení. Dle hospitačních zjištění jsou žáci v menší vedení k vyhledávání informací z různých zdrojů a k jejich využívání. Dovednost komunikovat v anglickém jazyce byla většinou přiměřená možnostem žáků, k rozvíjení produktivních řečových dovedností, ale žáci měli menší příležitost. Pozorované sociální a občanské kompetence žáků měli požadovanou úroveň, žáci dodržovali stanovená pravidla, byli k sobě ohleduplní, pomáhali si. Matematická gramotnost je rozvíjena na požadované úrovni. Podpoře rozvoje finanční gramotnosti je věnována potřebná pozornost, vždy vhodně ve vazbě na její praktické uplatnění. V souladu s prioritami školy je účinně podporován rozvoj pracovních kompetencí. K jejich rozvoji i k celkovému rozvoji osobností žáků přispívají také volitelné předměty *Tvorba grafiky* a *Tvořivé činnosti*.

Využívané vzdělávací metody a formy práce přispívaly k osobnostnímu rozvoji žáků se SVP. Průběh vzdělávání dosahuje požadovaného stavu.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Škola průběžně sleduje a vyhodnocuje individuální výsledky vzdělávání žáků a plnění individuálních vzdělávacích plánů. Vyhledává žáky s riziky neúspěchu; vyučující zjišťují jeho možné příčiny a přijímají opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání žáka (doučování, spolupráce se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními, podpora při změně vzdělávacího programu). Prevence školní neúspěšnosti je funkční. Při průběžném hodnocení výsledků vzdělávání je zejména v některých předmětech nevhodně výrazně



preferována písemná forma zjišťování výsledků, zejména prostřednictvím písemných testů (např. dějepis - šest testů do data inspekce od počátku školního roku).

Škola má nastavený dobře fungující adaptační systém při změně vzdělávacího programu nebo při přestupu žáka z jiné školy, který žákovi napomáhá vyrovnat rozdíly mezi očekávanými výstupy školních vzdělávacích programů.

Celkové výsledky vzdělávání škola vyhodnocuje pouze statisticky v rámci výroční zprávy o činnosti školy. Podle slov ředitele a jeho zástupkyně škola nevyužívá možnost posuzování výsledků vzdělávání v porovnání s jinými školami. Nepracuje se systémy interního ani externího hodnocení.

Strategie primární prevence sociálně patologických jevů vychází z identifikovaných rizik, upřednostňovány jsou dlouhodobé preventivní aktivity a případná spolupráce s odborníky. Primární prevence je rovněž smysluplně integrována do výuky. V hodnoceném období škola řešila výchovné problémy týkající se záškoláctví a skrytého záškoláctví, případně nevhodného chování mezi žáky. V případě výskytu nevhodného chování jsou přijímána konkrétní, převážně účinná opatření.

Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání má požadovanou úroveň, systém pro hodnocení celkových výsledků vzdělávání není zaveden.

Závěry

- a) *Škole se daří naplňovat principy rovného přístupu ke vzdělávání. Školní vzdělávací programy jsou v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy a školským zákonem. Celkové klima školy je příznivé. Funkční systém primární prevence sociálně patologických jevů se projevuje dodržováním dohodnutých pravidel žáky a jejich vzájemně pozitivními vztahy. Účinný je rovněž poradenský systém v oblasti prevence školní neúspěšnosti a práce školy s individuálními výsledky vzdělávání. Dílčí rizika v chybějící odborné kvalifikaci pedagogů nemají negativní vliv na kvalitu výuky. Škole se daří získávat finanční prostředky nad rámec normativního financování pro zajištění personálního zabezpečení vzdělávání, které odpovídá potřebám žáků. Materiálně-technické podmínky umožňují na požadované úrovni realizaci školních vzdělávacích programů. Finanční prostředky pro jejich naplňování postačují a jsou vynakládány účelně.*
- b) *Neplnění správného rozsahu přímé vyučovací činnosti ředitele školy v předcházejících školních rocích a nedodržování učebních plánů ve školním roce 2012/2013 nelze zpětně odstranit. Pro odstranění nedostatků v plnění učebních plánů, počtu hodin v dopoledním vyučování na prvním stupni a v plnění přímé vyučovací činnosti ředitele školy ve školním roce 2013/2014 je uložena lhůta. Nedostatky zjištěné ve školním řádu byly odstraněny v průběhu inspekce.*
- c) *Rizika byla shledána v účinnosti kontrolního systému a chybějícím systémem hodnocení celkových výsledků vzdělávání.*
- d) *Příležitost ke zvýšení efektivity vyučovacích hodin při plnění vzdělávacích cílů má škola ve zvýšení účinnosti spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga (např. uplatňování širšího spektra pomoci vyučujícím při vzdělávací činnosti) a v promyšlenější volbě metod v nesourodých skupinách (např. větší pestrost metod, jako předpoklad udržení zájmu a aktivity žáků, DVPP zaměřené na metody práce v málotřídních školách, vzájemné hospitace pedagogů). Příležitost ke zlepšení má škola také ve větším využívání různých způsobů průběžného hodnocení individuálních výsledků vzdělávání, resp. ve vyvážení písemných, ústních a dalších forem jejich zjišťování.*



- e) *Škole se shodně s předcházejícím inspekčním zjištěním daří na požadované úrovni zajišťovat vybavení ICT a účelně ho využívat ve výuce.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje

- **do 14 dnů odstranění zjištěných nedostatků podle Závěrů písm. b), které se týkají neplnění učebních plánů, nesprávného počtu hodin v dopoledním vyučování na prvním stupni a neplnění správného rozsahu přímé vyučovací činnosti ředitele školy a do 14 dnů zaslání zprávy o odstranění zjištěných nedostatků,**
- **do 14 dnů přijetí preventivních opatření ke zjištěným nedostatkům podle Závěrů písm. c), které se týkají nižší účinnosti kontroly a neexistence systému hodnocení celkových výsledků vzdělávání a do 14 dnů zaslání zprávy o přijetí preventivních opatření,**
- **do 14 dnů přijetí opatření ke zvýšení efektivity vyučovacích hodin.**

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6 případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.s@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina Základní školy praktické a Základní školy speciální, Rožmitál pod Třemšínem, Komenského 622 ze dne 29. prosince 2009 včetně dodatku č. 1 ze dne 22. září 2011
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Čj. 31 530/2011-25 ze dne 13 října 2011
3. Potvrzení ve funkci ředitele ze dne 24. července 2012
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání vypracovaný podle přílohy RVP pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, platný od 1. září 2007 s názvem *Prakticky do života*
5. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální vypracovaný podle RVP pro obor vzdělávání Základní škola speciální, platný od 1. září 2010 s názvem *Zvládneme život*
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání vypracovaný podle RVP pro základní vzdělávání, platný od 1. září 2011 a upravený od 1. září 2013 s názvem *Cesta do života*
7. Školní vzdělávací program školní družiny, platný od 1. září 2008
8. Školní řád, platný k datu inspekční činnosti
9. Školní matrika, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
10. Rozvrhy hodin - žáci, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
11. Rozvrhy hodin - přímá vyučovací činnost pedagogů, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
12. Rozhodnutí ředitele školy ve správním řízení, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
13. Výroční zprávy o činnosti školy, školní roky 2011/2012 a 2012/2013
14. Personální spisy všech zaměstnanců školy



15. Individuální vzdělávací plány, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
16. Organizační řád, platný k datu inspekční činnosti
17. *Minimální preventivní program*, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
18. *Strategie primární prevence rizikového chování 2012-2016*
19. Dokumentace výchovného poradce, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
20. Dokumentace metodika prevence, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
21. Záznamy z pedagogické rady, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
22. Záписy z metodického sdružení, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
23. Přehled dohledů, školní rok 2013/2014
24. Výkaz M 3 o základní škole podle stavu k 30. září 2011, 2012 a 2013
25. Kniha úrazů, školní roky 2011/2012 až 2013/2014
26. Koncepční záměry v období 2011-2014
27. Plán práce školy 2011-2012, 2012-2013 a 2013-2014
28. Místní měsíčník Třemšínské listy ročník X/2013
29. Finanční vypořádání dotací poskytnutých MŠMT ze státního rozpočtu v roce 2011 ze dne 14. 1. 2012 a v roce 2012 ze dne 14. 1. 2013
30. Závazné ukazatele rozpočtu NIV na rok 2011 a 2012
31. Hlavní účetní kniha období: 12 /2011 a 12/2012
32. Účetní závěrka roku 2011 a 2012
33. Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. až 4. čtvrtletí 2011 a 2012
34. Rozhodnutí o poskytnutí dotace Č. 2257/21/7.1.4/2010 vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR dne 22. 11. 2010 na realizaci projektu reg. č. CZ.1.07/1.4.00/21.1223, Čj.: 27679/2010-46
35. Webové stránky školy
36. Inspekční zpráva Čj.: ČŠI-1046/07-02
37. Protokol Čj.: ČŠIS-79/12-S

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.



Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Titul Jméno Příjmení v. r.

PaedDr. Jitka Kozáková, školní inspektorka

Jitka Kozáková, v. r.

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Jana Jungerová, v. r.

PaedDr. Jarmila Rychlá, psychoped

Jarmila Rychlá, v. r.

V Praze dne 15. listopadu 2013

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Titul Jméno Příjmení v. r.

Mgr. Pavel Bártl, ředitel školy

Pavel Bártl, v. r.

V Rožmitálu p. Tř. dne 27. 11. 2013



Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.